

Sygn. akt VIII C 213/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 23 marca 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: Sędzia Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2023 roku w Łodzi

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w K.

przeciwko E. B. (poprzednio S.)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 6.129,79 zł (sześć tysięcy sto dwadzieścia dziewięć złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 28 stycznia 2022 roku do dnia 23 marca 2023 r.,

2. zasądzoną w punkcie 1 (pierwszym) kwotę 6.129,79 zł (sześć tysięcy sto dwadzieścia dziewięć złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) rozkłada na 12 (dwanaście) miesięcznych rat, w tym:

a) 11 (jedenaście) rat po 510 zł (pięćset dziesięć złotych) każda,

b) ostatnia 12-ta (dwunasta) rata w wysokości 519,79 zł (pięćset dziewiętnaście złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy), płatnych z góry do 15-go (piętnastego) dnia każdego miesiąca z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, ustalając termin płatności pierwszej raty do 15-go (piętnastego) dnia miesiąca następującego po dniu uprawomocnienia się wyroku,

3. nie obciąża pozwanej kosztami procesu,

4. zastrzega pozwanej prawo powołania się w toku egzekucji zasądzonego od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości nabytego majątku spadkowego po S. W. (1) z domu B. córce A. i G..

Sygn. akt VIII C 213/22

UZASADNIENIE

W dniu 28 stycznia 2022 roku (...) i Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny w K., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko E. S. i D. W. powództwo o zapłatę kwot po 6.129,79 zł wraz z umownymi odsetkami naliczanymi według zmiennej stopy procentowej stanowiącej dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, że żądanie pozwu znajduje swoje źródło w umowie pożyczki nr (...) z dnia 31 października 2016 roku, zawartej pomiędzy poprzednim wierzycielem, (...) im. F. S. w G., a S. W. (2). W dniu 31 stycznia 2019 r. pożyczkobiorczyni zmarła, w związku z czym roszczenie o zwrot pożyczki stało się wymagalne.

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi stwierdził, że spadek po S. W. (2) nabyli z dobrodziejstwem inwentarza E. S. i D. W. po 1/2 części każde z nich. Na dochodzone roszczenie składają się: niespłacony kapitał – 9.152,71 zł i odsetki karne naliczane za opóźnianie w spłacie rat pożyczki oraz od kwoty całego niespłaconego kapitału – 3.106,86 zł, czyli łącznie 12.259,57 zł. Z uwagi na dokonanie działu spadku pozwani odpowiadają za długi spadkowe niesolidarnie, zgodnie z wielkością swojego udziału w spadku.

(pozew k. 5- 7)

W odpowiedzi na pozew E. S. wskazała, że na skutek zawartej z D. W. umowy zrezygnowała ze spadku po S. W. (2) na rzecz pozwanego.

(odpowiedź na pozew k. 114)

Postanowieniem z dnia 3 stycznia 2023 r. Sąd na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie wobec pozwanego D. W. z dniem 12 marca 2022 roku, wobec śmierci pozwanego.

(postanowienie k. 125)

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy k. 182- 183)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 października 2016 roku S. W. (2) zawarła ze (...) im. F. S. w G. umowę pożyczki nr (...). Na mocy przedmiotowej umowy S. W. (2) udzielono pożyczki w kwocie 14.700 zł. Całkowita kwota pożyczki – bez kredytowanych kosztów – wyniosła 11.627,42 zł. S. W. (2) zobowiązała się do spłaty pożyczki w miesięcznych ratach w terminach i wysokości wynikającej z harmonogramu spłat.

Kwota pożyczki została oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, która w dniu podpisania umowy wynosiła 9,85 % w stosunku rocznym i podlegała ewentualnym zmianom w sytuacjach wymienionych w pkt. 7 umowy. W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy, pożyczkodawca miał prawo pobierać od niespłaconych w terminie rat odsetki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w stosunku rocznym- pkt. 21 umowy.

(umowa pożyczki k. 35- 36, regulamin k. 50- 51, wniosek o przyznanie pożyczki k. 136- 137, harmonogram spłaty pożyczki k. 139- 140)

W dniu 31 stycznia 2019 r. S. W. (2) zmarła.

(odpis aktu zgonu k. 38)

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi stwierdził, że spadek po S. W. (2) nabyli z dobrodziejstwem inwentarza E. S. i D. W. po 1/2 części każde z nich.

(postanowienie k. 58)

W dniu 13 stycznia 2020 r. E. S. i D. W. dokonali umownego działu spadku po S. W. (2).

(umowa o dział spadku k. 59)

W dniu 27 września 2019 r. (...) i Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny w K. zawarł ze (...) im. F. S. umowę przelewu wierzytelności, w tym wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki nr (...).

(umowa przelewu wierzytelności k. 21- 23)

E. B., poprzednio S., ma 57 lat, z zawodu jest rolnikiem, od ponad roku z uwagi na stan zdrowia jest niezdolna do pracy, w związku z czym otrzymuje świadczenie z KRUS w wysokości 20 zł dziennie. Poza tym pozwana osiąga dochód w wysokości 1.800 zł z wynajmu mieszkania. Pozwana prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z mężem, który osiąga dochód w wysokości ok. 2.000 zł miesięcznie.

(zeznania pozwanej k. 182 v.)

Do dnia wyrokowania pozwana nie uregulowała zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu. Ponadto Sąd oparł ustalenia faktyczne dotyczące sytuacji majątkowej i zarobkowej pozwanej na podstawie jej zeznań.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo wniesione przeciwko E. B., poprzednio S., jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Rozważania w sprawie rozpocząć należy od wskazania, że (...) 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny w K. wykazał swoją legitymację czynną w niniejszym postępowaniu poprzez złożenie, zawartej w dniu 27 września 2019 r. ze (...) im. F. S., umowy przelewu wierzytelności, w treści której wymieniono także wierzytelności objęte cesją, w tym wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki nr (...).

Poza tym przypomnienia wymaga, że w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw.

W niniejszej sprawie, w świetle zaoferowanych przez powoda dokumentów Sąd uznał, że S. W. (2) łączyła ze (...) im. F. S. w G. umowa pożyczki nr (...), na mocy której udzielono pożyczki w kwocie 14.700 zł. S. W. (2) zobowiązała się do spłaty pożyczki w miesięcznych ratach w terminach i wysokości wynikającej z harmonogramu spłat. Na dowód przedmiotowego zobowiązania powód przedłożył umowę pożyczki z dnia 31 października 2016 roku, której wiarygodność nie była podważana przez stronę przeciwną, a także wniosek o udzielenie pożyczki. Z uwagi na zgon pożyczkodawczyni, zadłużenie z tytułu umowy pożyczki stało się natychmiast wymagalne. Wysokość zadłużenia została dokładnie wykazana przez stronę powodową poprzez złożenie Raportu spłaty na dzień 28 stycznia 2022 r. (k. 60- 65), aktualnego harmonogramu spłat pożyczki (k. 139- 140), rozliczenia wysokości zadłużenia (k. 151- 152) oraz zestawienia operacji z rachunku płatniczego IKS+ (k. 164- 167). Powód precyzyjnie wyjaśnił od jakich kwot i za jaki okres naliczył odsetki karne. Umowa pożyczki wskazywała przy tym wysokość odsetek ustawowych oraz karnych, a także zasady zmiany oprocentowania. W końcu zauważyć należy, że pozwana nie kwestionowała wysokości dochodzonego roszczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 6.129,79 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym od dnia 28 stycznia 2022 roku do dnia 23 marca 2023 r.

M.-prawną podstawę roszczenia odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności.

W myśl art. 230 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Należy przypomnieć, że E. B. ma 57 lat, z zawodu jest rolnikiem, od ponad roku z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie pracować, w związku z czym otrzymuje świadczenie z KRUS w wysokości 20 zł dziennie. Poza tym pozwana osiąga dochód w wysokości 1.800 zł z wynajmu mieszkania. Pozwana prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z mężem, który osiąga dochód w wysokości ok. 2.000 zł miesięcznie. Powyższe okoliczności doprowadziły Sąd do wniosku, że sytuacja majątkowa i zarobkowa pozwanej uniemożliwia jej uiszczenie zasądanego roszczenia jednorazowo, jednak z drugiej strony nie jest na tyle zła, aby rozłożenie należności na raty zagroziło interesom wierzyciela. Dlatego też zasądzoną kwotę 6.129,79 zł Sąd rozłożył na 12 miesięcznych rat, w tym 11 rat po 510 zł każda, a ostatnia 12-ta rata w wysokości 519,79 zł, płatnych z góry do 15-go dnia każdego miesiąca z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, ustalając termin płatności pierwszej raty do 15-go dnia miesiąca następującego po dniu uprawomocnienia się wyroku

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze sytuację zarobkową i majątkową pozwanej oraz skutki dokonanego umownie działu spadku, które, zdaniem Sądu, oceniane przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadniają odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest przy tym suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tegoż sądu należy przesądzenie, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25.03.2011 r., IV CZ 136/10, LEX nr 785545; postanowienie SN z dnia 19.01.2012 r., IV CZ 118/11, LEX nr 1169157; postanowienie SN z dnia 26.01.2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012/7-8/98; postanowienie SN z dnia 9.02.2012 r., III CZ 2/12, LEX nr 1162689). W ocenie Sądu taki właśnie szczególny wypadek zachodzi w stosunku do pozwanej. Sytuacja majątkowa i zarobkowa pozwanej została omówiona powyżej, przy okazji uzasadnienia rozłożenia zasądanego świadczenia na raty, zatem nie ma potrzeby jej ponownego przytaczania. Natomiast należy przypomnieć, że na skutek dokonanego w dniu 13 stycznia 2020 r. umownego działu spadku po S. W. (2), E. B. przekazała swój udział w spadku obejmujący jedyny przedmiot majątkowy w postaci wkładu mieszkaniowego związanego ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...), na rzecz D. W. bez obowiązku spłaty na swoją rzecz. Zatem nie tylko sytuacja majątkowa i zarobkowa, ale także zasady współżycia społecznego doprowadziły Sąd orzekający w sprawie do przekonania o zasadności zastosowania przepisu art. 102 k.p.c. do rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Z uwagi na to, że postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2019 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi stwierdził, że spadek po S. W. (2), pozwana nabyła z dobrodziejstwem inwentarza, Sąd zastrzegł pozwanej prawo powołania

się w toku egzekucji zasądzonego od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości nabytego majątku spadkowego po S. W. (1) z domu B. córce A. i G..